

1 augusti 2026

Hälsningar från kommunitetens Sommarmöte med generalkapitel

Att stå på tröskeln till augusti månad innebär att många av oss i kommuniteten just mötts till Sommarmöte med generalkapitel. Där har vi, bland mycket annat gott, tagit del av hälsningar från våra visitorer.

Som en påminnelse för dem som lyssnade till hälsningarna på plats, men också ett tillfälle för dem som inte hade möjlighet att närvara, publiceras hälsningarna i augusti månads brev.

Under den avslutande festmässan hade vi den stora glädjen att välkomna elva nya medlemmar. Predikant vid årets mässa var kommunitetens vice föreståndare Emma Audas. Predikan innebar, förutom en utmärkt utläggning av texterna för söndagen, också en god vägledning för vad det innebär att binda sin längtan till de löften vår kommunitetsregel bjuder oss. Vi vill inte undanhålla någon möjligheten att läsa också den som en del av det här brevet.

Av Biskop emeritus Åke Bonnier

Det är två citat som jag vill inleda min första visitorshälsning med. Det första hämtar jag från C S Lewis böcker om Narnia som jag tror att många av Er känner till och kanske har läst eller sett på film. I den sista boken säger en av huvudpersonerna, Lucy, till en faun som hon möter i slutet av boken:

Nu förstår jag. Den här trädgården är som stallet. Den är mycket större på insidan än den var på utsidan.

Faunen svarar:

Naturligtvis, dotter av Eva. Ju längre upp och ju längre in Du går, ju större blir allt. Insidan är större än utsidan.

Det andra citatet hämtar jag från aposteln Petrus första brev: *kasta alla era bekymmer på honom, ty han sörjer för er.* (1 Petr 5:7)

Jag har varit visitator i ett år och jag kommer utifrån utan att känna till så mycket om den Ekumeniska Kommuniteten i Bjärka-Säby. En gång för ganska många år sedan var jag här en kväll med biskopsmötet och fick en introduktion av Peter Halldorf. Men det var under några få timmar.

Jag har följt Er på *avstånd* genom min koppling till Sigtunastiftelsen och fått en glimt av de utmaningar som varit. Men alltihop utifrån. I ett år har jag nu fått följa kommuniteten på lite närmare håll. Jag har fått en glimt inifrån och fått erfara faunens ord konkret: *Ju längre upp och ju längre in Du går, ju större blir allt. Insidan är större än utsidan.*

Jag har deltagit vid kommunitetens rådsmöten, sett engagemang och klokhet baserad på erfarenhet. Jag har fått förtroendet att vara en samtalspartner, ja ett bollplank när det gäller utmaningar. Och utmaningar finns det i kommunitetssammanhang - liksom i alla sammanhang.

En av de tydligaste utmaningarna har under våren varit frågan om ökenmässan sett ur Svenska kyrkans perspektiv. Domkapitlet i Strängnäs har gjort bedömningen att mässan inte kan celebreras av svenskkyrkliga präster. Underlaget som domkapitlet hade för sitt beslut var inte optimalt men vägen framåt i detta läge behöver inte vara en återvändsgata utan en dialogens väg med ett underlag som stämmer mer med den verklighet som har beskrivits för mig.

Med detta sagt vill jag också hålla fram allt *det goda* som jag fått erfara – bönerna – månadsbreven och det gemensamma arbetet med tidskriften Pilgrim i form av höstmöten och också gårdagens gripande erfarenhet av ökenmässan. Även vintermöten och andra sammanhang äger rum och många söker sig till dessa möten har jag förstått. Vilken glädje!

När jag under min tid som biskop i Skara stift visiterade ett pastorat talade jag i mitt visitationstal om att *vara* kyrka snarare än att *göra* kyrka. Det är så lätt att, i kyrkliga församlingar av olika slag, tala om *verksamhet*. Det handlar då främst om att *göra* kyrka. Och det är klart att våra kyrkor har verksamhet och ska självklart ha det – men det kan lätt bli verksamheten som är det *riktigt* viktiga – att det kristna livet främst handlar om verksamhet där vi är engagerade och där vi bidrar eller mer är konsumenter.

Den ekumeniska kommuniteten Bjärka-Säbys kommunitetsmedlemmar förväntas bedja, förväntas åka på en årlig retreat, förväntas fira mässa regelbundet, förväntas vara med på sommarmötet. Och en avlägger löften som påverkar livet, det liv som en lever hemma, det liv som en lever i sin församling. Det handlar då inte om att *göra* utan om att *vara*. Det berör det inre livet, det som ger nya perspektiv. Den dagliga bönen väg, är, tillsammans med Bibelfördjupning och mässan och naturligtvis medmänskligheten, en *huvudled* i det kristna livet. Det är genom att leva detta som en får öppnade ögon för tillvarons helighet. Allt är genomströmmat av den heliga Andens kärlek och *synden* är när vi blockerar oss för detta, när vi inte kan se att varje människa utan undantag är ett älskat och oändligt värdefullt syskon och att vi i varje människa, oavsett vem, möter Jesus själv. Synden, som är vår bortvändhet från Gud, gör oss skumögda så att vi inte ser skapelsens skönhet, skörhet och helighet och inte heller förmår se vårt eget oskattbara värde och framför allt när vi inte räknar med Gud.

Därför kommer aposteln Petrus ord som en uppmuntrans hälsning – som en påminnelse om huvudleden i det kristna livet – en huvudled som kan vara så i vars och ens eget liv: *kasta alla era bekymmer på honom, ty han sörjer för er.* (1 Petr 5:7). Det rymmer dels en uppmuntran att allt ligger i Guds omsorg och är ett uttryck för Guds nåd, dels att vägen vidare är *gemenskapens* väg med Gud och med varandra och andra där retreaten i någon form kan vara en källa att stanna upp vid för att få möjlighet att få livets vatten att dricka för vår andliga törst – vår andliga längtan och där gudstilltalet lättare kan nå vårt hjärta.

En bönegemenskap, en kommunitet handlar på ett sätt om något inåtriktat. Men det är inte hela sanningen. Varje kommunitets kallelse är liksom våra kyrkor och samfund - att bidra till världen. Så *allt* det som ryms i kommunitetslivet *bidrar* till världen. Därför är kommunitetens gemensamma kallelse inte enbart fördjupning utan också en kallelse för världens skull – till att hela världen. Huvudleden blir på det sättet en *hoppets väg* där aposteln Petrus säger till Er alla gemensamt i kommuniteten: *kasta alla era bekymmer på honom, ty han sörjer för er.* (1 Petr 5:7).

Av pastor Fredrik Lignell

Visitatorernas roll är inte att vara styrande, utan stödjande, lyssnande och vid behov korrigering.

Jag blev inför årets hälsning i sommarmötet påmind om Eugene Petersons boktitel *A Long Obedience in the Same Direction*. Jag har alltid tyckt om den (faktiskt mer än själva boken). Egentligen är det ett citat från Nietzsche av alla människor. I en tid av krympande "attention span", där mycket paketeras fragmentiserat och snuttifierat, är det en motkultur att be 3000-åriga böner. Att dessutom göra det tålmodigt, med långa linjer och tillsammans med andra tror jag står som ett tecken för världen.

Det är uppfriskande att följa ett sammanhang där saker upprepas med stor trohet och viss envishet. Jag tänker att det är tjugigt att så många samlas till bön, ber Laudes, middagsbön, Vesper och Completorium runtom i Norden, eller åker på en retreat och samlas till möten som det här. Det är en Long Obedience in the Same Direction.

Därför vill jag uppmuntra dig att hänga i. Gemenskaper som denna, där alla inte heller talar samma språk, röstar likadant eller tänker exakt samma kring ämbete, sakrament, liturgi eller världsmission är en motkultur då allt fler söker sin snäva flock. Den bedjande, multikulturella kyrkan blir också på det sättet ett tecken för världen. Vi försöker som världsvid kyrka stapplande leva Uppenbarelsebokens vision redan nu om en värld där relationen alla folk, stammar, länder och språk emellan en dag ska helas fullständigt.

Låt mig också få säga något om pengarna. Främst om pengarna som inte finns. Att, som jag, vara engagerad i svensk frikyrka är, bland mycket annat, att ha smakat på sammanhang där pengarna saknas. I EKiBS årsmöte presenteras räkenskaper där det inte går ihop sig. Detta ska man vara noga med, och detta ska man ta ansvar för. Men vi ställs då inför en av Bibelns stora gåtor, nämligen: hur ser egentligen ansvarsfördelningen mellan Gud och människa ut? Vår urskillning handlar om att korrigera och ta ansvar för somligt, medan annat behöver överlämnas till Gud.

I förberedelserna för den här hälsningen kom jag inte ifrån Paulustexten från Filipperbrevet. Han skriver i kapitel 4:

Gör er inga bekymmer, utan när ni åkallar och ber, tacka då Gud och låt honom få veta alla era önskingar. Då skall Guds frid, som är mera värd än allt vi tänker, ge era hjärtan och era tankar skydd i Kristus Jesus.

Lite senare i samma kapitel utbrister han, på tal om sin egen materiella situation:

Jag kan leva fattigt och jag kan leva i överflöd. Jag har verkligen erfarenhet av allt: att vara mätt och att hungra, att leva i överflöd och att lida brist. Allt förmår jag genom honom som ger mig kraft.

Offentligheten befolkas av ledare som inte sällan vattnar på människors rädslor. Detta kan komma från både politiska och religiösa ledare. Som vanligt går Jesus från Nasaret åt andra hållet, och säger: »Var inte rädd.» Kanske är just den uppmaningen, just i denna hälsning, särskilt riktad till alla som står i formellt ansvar i kommuniteten. Hårt arbete behövs, och ibland också svåra beslut. Men allt ledarskap behöver hålla rädslan stången.

Predikan vid festmässan

Av vice preses Emma Audas

Åttonde söndagen efter trefaldighet: *Andlig klarsyn*

Jeremia 7:1–7 · Romarbrevet 8:14–17 · Matteus 7:13–14 · Psaltaren 119:30–35

*

”Hur ska jag komma till himmelen? Ska jag trampa fram på cykelen?” Så sjöng vi i Luthersalens barnkör i början av 90-talet. Jag tror inte att vi sjungande barn grubblade särskilt över färdmedlen, men om vi skulle komma fram – den frågan fanns hos en del av oss. Vi hade ju hört om den smala vägen och den trånga porten. Det lät svårt.

Ja, varför är vägen just smal? Den hade ju kunnat vara lerig och hal, eller gropig. Varför är det ont om utrymme på vägen till livet?

*

”Här är Herrens tempel, Herrens tempel!” Jeremia kallar utropet en lögn. Lögnen består i tron att Gud är någon folket kan använda som garant för den framgång man önskar sig – utan att leva ut den omsorg och barmhärtighet som skulle känneteckna Guds folk. Man säger ”Här finns Gud!”, samtidigt som inget av det som är Guds väsen får prägla platsen.

Till detta säger Jeremia: Gud är inte människans instrument.
Men lika sant vittnar Paulus: människan är inte Guds instrument.

Slaven – i romarriket kallad *instrumentum vocale*, det talande redskapet – måste ständigt visa sig nyttig för att undgå straff. Slaven har, till skillnad från sonen, inga rättigheter att åberopa.

Vad är då sonens rätt?

I onsdags påminde Jonas oss om att Anden ju vädjar för oss ”med rop utan ord”. Detta kan bli särskilt tydligt i tystnaden.

Men det ordlösa ropet hör jag också hos barnet. Barnets första ord är sällan ett tydligt budskap som ”mat” eller ”titta!”. Oftare är det ”mamma” eller ”pappa”, som ju knappt är ord – nästan mer ett ljud, ett ordlöst vädjande. I sig självt begär det ingenting. Det bara uttrycker ett:

”Du! Du som är min!”

Sonens rätt är att ropa ut ”Abba! Fader!”

Sonens rätt är alltså att vädja till relationen i stället för prestationen. Barnet behöver inte förtjäna sin plats vid bordet – den rätten följer med att vara barn.
Ändå varnar Paulus för att vi, som Israel i öknen, ska längta tillbaka till slaveriet.

Det barn som inte litar på föräldern ser slaveriet som tryggare än barnskapet. Hellre slava än dö. Den som under sin uppväxt aldrig kunnat lita på att kärleken bara finns där, känner igen det: det är tryggast att göra sig förtjänt. Som slav har jag ändå en gnutta kontroll: jag kan vara en duktig slav. Jag kan vara tjänstvillig och god, ägna mig åt det berömvärda. Hur ska jag våga lita på en barmhärtighet jag aldrig känt, jag som alltid levt med kravet att bevisa mig men ändå aldrig riktigt nått fram? Jag, som kanske saknar den tillit andra talar om, jag som inte lyckats släppa min bitterhet, jag som inte hittar bönen?

Men att välja lagen är att förlora nåden. Det här är inte ett straff, bara en beskrivning av verkligheten. Jag kan inte förbli slav om jag vill smaka den sanna friheten. Till Livet kan jag inte ta med mig rädslan, tvånget, viljan att bevisa mig eller försvara mig. Livet är en plats av frihet, skönhet och ljus, och det som luktar död måste stanna utanför.

Igår lyssnade vi till berättelsen om Israels folk inför Röda havet: Och den som i tillit vadar sig ut tills vattnet når näsan (som Rebecka Hedén Judt talade om i lördagens bibelstudium) kan inte släpa med sig sin vagn. Djupet tål ingen packning. Man går ut med tomma händer, eller inte alls. Ibland är det så nåden ser ut: att ta steg ut i det svåra, och där tvingas släppa det jag aldrig hade lagt ner frivilligt. Helt enkelt för att det inte får plats i den frihet Gud vill ge mig.

Men vi väljer ofta något annat. ”Här är Herrens tempel!” Det desperata ropet är kult utan berättelse, rit utan minnet av vad Gud gjort. Ett försök att framkalla gudsmaskinen för egna syften. En besvärjelse vi känner igen i allt vi upprepar för att intala oss att vi behärskar livet, att inget orättvist ska drabba oss, att vi lever rätt enligt någon måttstock. Hälsan vi mäter, relationerna som ska vittna om att jag visst är värd att älska. Oron som ska bevara mig från att ställas inför det oväntade. Arbetet som får mig att känna mig viktig, anseendet som ska hålla ångesten stängd. Kanske också vår egen fromhet, en Regel av något slag. Men de bevis på Guds närvaro vi själva måste upprätthålla kan inte rädda oss.

Och här möts magikern och slaven, för sjukdomen är densamma: hellre kontroll än tillit. Den ene vill manipulera Gud, den andre vill blidka Gud. Ingen av dem vågar vara barn.

Men om vi vill våga barnskapet – vad ska vi då göra? Ingenting? Jo, vi har en uppgift: att ropa ”Fader!” Och för att kunna ropa måste vi lita på att vi hör till. Därför blir vår viktigaste uppgift att berätta berättelsen, om och om igen. Tilliten behöver vanor.

Det är så vi behöver förstå det liv vi lever i komuniteten: regelns bön, mässa och retreat är inte uttryck för vår duktighet, inte ett pris vi betalar. De ska inte göra oss till så kallade ”goda människor”, utan vara platser där vi slutar stirra på vår egen godhet och i stället får syn på Guds godhet. Platser där vi hör berättelsen om vad Gud gjort, så att jag kan släppa det jag som slav trodde att jag måste bära, och i stället ta emot den Guds barmhärtighet som inte gör oss duktiga, men kanske heliga.

Varje gång jag ber att Herren ska öppna min mun till hans lov, gör jag det för att minnas att Gud är livet i mitt liv. I middagsbörens inledning ber vi: ”Herre, låt oss se din nåd.” Och varje gång vi tar emot bröd och vin – kulten som nu blivit ett med berättelsen – får vi smaka och se att Herren är god. Varje retreat finns till för att Guds barmhärtighet ska bli uppenbar för mig.

MÅNADSBREV TILL EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

Vägen är alltså inte smal för att Gud är snål, utan för att jag ska befrias.

Porten är trång som en famn är trång.

Den som någon gång mött en älskad på en tågplattform vet att den bästa omfamningen erfar vi när vi ställt ifrån oss väskorna.

Strax ska vi be den bön som är barnets hela rätt: Vår Fader. Du ställer ner det du inte längre orkar bära på, kanske lyfter du händerna som ett tecken på just det. Och så ropar du ”Abba!”, och i det ordlösa ordet vädjar Anden själv i dig.

*

”Hur ska jag komma till himmelen? Ska jag trampa fram på cykeln?”
Nej, ingen trampar sig fram. Det handlade aldrig om benens styrka.

Barn bärs.

MÄSSOR I REGION BJÄRKA-SÄBY AUGUSTI 2026

6	12.00	Treenighetens kapell Stilla mässa
11	18.00	Treenighetens kapell Vespermässa <i>Minnesdag Klara av Assisi</i>
13	12.00	Treenighetens kapell Stilla mässa
20	12.00	Treenighetens kapell Stilla mässa
23	11.00	Stationshusets trädgård, Bjärka-Säby Mässa i gemenskap med Vist-Vårdnäs pastorat Vid regn firas mässan i Treenighetens kapell
24	18.00	Treenighetens kapell Vespermässa <i>Minnesdag Bartolomaios</i>

MÅNADSBREV TILL EKUMENISKA KOMMUNITETEN I BJÄRKA-SÄBY

27	12.00	Treenighetens kapell Stilla mässa
29	18.00	Treenighetens kapell Vespermässa <i>Johannes döparens martyrium</i>

Undertecknad tar nu några veckors semester.

I tacksamhet över allt vad årets Sommarmöte med generalkapitel låtit oss erfara önskar jag er en riktigt god sensommartid.

Guds frid

